

KOŠTICKÝ ZPRAVODAJ

pro obce Koštice, Vojnice, Vojničky, Želevice – leden 2018

Vážení občané!

Tak se zase blíží masopust! Pojd'me do průvodu, podpořme tradici, která je v Košticích už desítky let a kterou členové SDH Koštice poctivě udržují. Masky se budou půjčovat na sále v týdnu před masopustní sobotou (17. února 2018). Pomozme udržet tradici, nebud'me líní ☺!

Společenská kronika

V měsíci lednu významné životní jubileum oslavili:

paní Zdeňka Smržová – 83 let
paní Helga Doušová – 80 let
paní Marie Rážová – 76 let
pan Jan Adamec – 76 let
paní Alena Hlavatá – 75 let
paní Helena Nožičková – 70 let
paní Marie Pattová – 70 let
paní Alena Valinová – 65 let
paní Miroslava Krejčová – 65 let

Blahopřejeme!

V uplynulých dnech zemřel pan Josef Kredba ve věku 81 let.

Čest jeho památce!

Výluka na želeniční trati

Ve dnech 5. a 6. února od 7.30 do 14 bude traťová výluka v úseku Libochovice – Koštice, ve dnech 7.- 9. února od 7.40 do 14 hod na trase Koštice Louny. Vlaky budou nahrazeny náhradní autobusovou dopravou – autobusy budou zajíždět ke vlakovému nádraží.

Nepřehlédněte

- V sobotu 20. ledna 2018 se konal na sále KD v Košticích Hasičský ples. Výborně hrající kapelu doplnila bohatá tombola...tancovalo se skoro až do rána ☺!
- **Sběrný dvůr** bude otevřen v sobotu 24. února 2018 od 8.30 do 11.30 hodin.
- **Poplatky za popelnice a psy se budou z technických důvodů vybírat až od měsíce března.**
- Byla podána žádost o dotaci na kanalizaci, výsledek budeme znát asi za 6 měsíců.

Přehled nejbližších akcí:

17. února	masopust	od KD	11 hod
3. března	dětský karneval	sál KD Koštice	14 hod

Lidové zvyky a obyčeje na měsíc leden

Leden – měsíc nového roku, měsíc příprav na masopust a měsíc přástek. Přitom počítání nového roku od 1. ledna je celkem novinka. Tento jev se ustálil až v 17. století přijetím nových úprav juliánského kalendáře. Předtím se rok určoval spíše podle zimního slunovratu 24. prosince nebo příchodem jara koncem března.

Silvestr / Nový rok

Silvestr se slaví podle papeže Silvestra I., který byl za vlády římského císaře Diokleciána (284 – 305) pronásledován. Po skončení pronásledování křesťanů se však stal 31. prosince roku 314 papežem. V té době vládl již další císař, Konstantin I., a ten křesťanství povolil. To je důležitý detail, protože zvolení Silvestra za

papeže znamenalo ukončení pronásledování a nastal nový věk – věk nadvlády křesťanů. Mimo jiné se Silvestr zasadil o to, že dřevěné oltáře byly vyměňovány za kamenné.

O tradicích pohanů nejsou pro tyto dny téměř žádné zmínky. Ani křesťané jim nepřikládali zvláštní váhu. 31. prosince šli prostě na poslední mši v roce a 1. ledna se chodilo koledovat.

Už od ustanovení nového gregoriánského kalendáře začali lidé tyto dny bujaře oslavovat.

6. leden – Den Tří králů

Lidová tradice sice hovoří o „třech králich“, v Bibli ale prý žádný takový údaj nenajdeme. Píše se v ní o příchodu mágů z Východu, kteří se přišli poklonit malému Ježíšovi a přinesli mu dary. Nevíme ani přesně, kolik jich bylo. Časem se ustálil počet tří, kvůli třem darům, které pravděpodobně přinesli – zlato, kadidlo a myrhu. Až ve 12. století vyzkoumal kancléř pařížské Sorbonny Petr Comestor, že to byli vlastně tři důstojní králové, kteří se jmenovali Caspar, Melchior a Balthasar. Počáteční písmena jejich jmen se dodnes píšou na dveře stavení. Nabízí se však další výklad tohoto dveřního znamení. „Kristus ať požehná tento příbytek“ se latinsky řekne „Christus Mansionem Benedictat“.

Přástky

Len se, podle starých postupů, nejdříve sklídl, namokřil, oškubal, nadržl a poté, z vláken jemných jako hedvábí, předly většinou ženy lněné nitě. Z úsporných a společenských důvodů se scházely v jednom stavení a jedly kysané zelí a křížaly pro podporu slinění. Přes den si ponejvíc zpívaly, ale když přišel večer, sešlo se více lidí, vyprávěly se mystické historky, děti poslouchaly a hrály si za pecí, někdy se pozvala i muzika, tancovalo se a veselilo. To se opět nelíbilo mravokárcům, kteří se snažili lid kázáním usměrnit, a roku 1545 byly dokonce přástky pod trestem přísně zakázány.

Přástky trvaly s malými přestávkami od podzimu až do konce března, kdy bylo opět potřeba ženských rukou při polní práci. „Matička boží (25. března) kuželíček složí,“ říkávaly hospodyně, když opět vynášely kolovraty a přeslice na půdu.

Zajímavost - slohové úkoly sourozenců Ortových (dům č. 33 – mlýn)

Slavný vynálezce Ing. Karel Ort a jeho slohová úloha o myši:

Myš

Pravda jest, že se říká o myši: Co kde leží, kde co voní, tu ona jest. Na polích dělají myši veliké škody, neboť ničí polní plodiny. Na podzim, když dřevaři do lesa přijdou, tu běží polní myši do lesa a hledají oříšky a jiné plody. Domácí myš se má lépe než polní myš. Časně ráno, když služka do stáje přijde, jest tu také myš a krade mléko. Ve dne skrývají se myši, ale v tichých nocích, kdy kočka není doma, tu bývají drzé! Potom běhají přes stoly a lavice, do všech polic vlezou. Chléb, máslo, sýr, slaninu, čerstvé dobré sádlo, které nám husy poskytly, vše může myš potřebovat. Se vším zařízením kuchyňským má ona známost.

Myši vyskytují se všude, také v kostelích a nejráději mezi stěnami prázdných hrobek.

Konečně přijde pro myš čas tísně. Tu visí kousek slaniny na provázku, skočí tam – a do pasti je chycena. V úzkosti hlodá se vši silou do dřeva, ale marně, nemůže žádný otvor najít a zahyne.

Karel Ort, II. b reálka v Lounech, r. 1902 (pozn.: t. j. bylo mu asi 13 let)

A ještě životopis Karlovy sestry Marie Ortové, psaný v Pottingeu v Olomouci:

Jmenuji se Marie Ortova. Můj otec je mlynář J. K. Ort v Košticích. Narodena jsem 25. srpna 1887 v Košticích nad Ohří. Do 6 let jsem byla u matinky, kdež jsem si hrála s pannami a jinými hračkami. Pak odebrala jsem se do školy dvojtřídní v Košticích. V I. třídě mě vyučoval pan učitel Velenovský, ve II. třídě pan učitel Komeda, pan pan učitel Lang. Po jedenáctém roce šla jsem do ústavu hraběte Pottinga, kde chodím do měšťanské školy, kde je naším třídním učitelem pan Sláma. Líbí se mi tu velice.

Marie asi nebyla se svým dílem spokojena a na další straně sešitu napsala opravený text:

Jmenuji se Marie Ortova. Narodila jsem se v Košticích u Libochovic Můj otec je mlynářem v Košticích. Matinka se stará o jednoho mladšího bratra. Bydlíme v Košticích. Do obecné školy jsem chodila v Košticích. Když mi bylo jedenáct let, přišla jsem do ústavu hraběte Pottinga, kdež mě rodičové ponechají asi tři léta. Pak myslím, že mě tatínek dá do Ženevy do Francie, když mě nechá dvě léta.

Pozn.:

Dvojtřídní škola Košticích byla do 4. třídy, I. třída tehdy zahrnovala 1. a 2. ročník, II. třída zahrnovala 3. a 4. ročník.

Ústav hraběte Pottinga, tzv. Pottingeum, byla ryze česká dívčí měšťanská a průmyslová škola v Olomouci.

Marie asi zeměpis moc neovládala, švýcarskou Ženevu umístila do Francie.

Tento text psala r. 1899.

Irena Hellerová